



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ
НАПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ КЪМ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА АРМИЯ

София 1000, ул. „Врабча” № 1, тел. 800-45-00, e-mail: info@comdos.bg

Д О К Л А Д

за дейността на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за периода 20 юли 2012 г. – 20 декември 2012 г.

Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА), на основание чл. 4, ал. 6 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА), представя пред 41-вото Народно събрание своя **ДВНАДЕСЕТИ** отчетен доклад за периода **20 юли 2012 г. – 20 декември 2012 г.**

Ръководно начало в дейността на КРДОПБГДСРСБНА е точното изпълняване на **закона** и прилагане на изискванията към българските институции като **страна-член на Европейския съюз**. В организацията на дейността си Комисията стриктно се придържа към принципите и ценностите на своята **Стратегия за развитие**, като следи за изпълнение на поставените цели в **дългосрочния план** за работа и реализира конкретните си задачи от **годишния оперативен план** за 2012 година.

Основни задължения по ЗДРДОПБГДСРСБНА:

- I. Съгласно чл. 1, ал. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията **обявява принадлежност** към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия на български граждани, заемащи публични длъжности и извършващи публични дейности. Установяването на принадлежност се извършва на основание чл. 26 от закона, а обявяването на принадлежност на основание чл. 9 от закона с **решение на Комисията**.

РЕШЕНИЯ НА КОМИСИЯТА

Дейността по подготовката решенията на Комисията за установяване и обявяване на принадлежност на български граждани към ДС и РС на БНА се извършва от отдел „Справочен архив и картотеки” към дирекция „Архив”.

- За периода от 1 юли 2012 г. до 1 декември 2012 г. Комисията е провела **17 заседания**, на които е обсъдила и приела **88 решения**, от които **62** са обявени на основание чл. 9, т. 2 от закона, а **26** не са обявени на основание чл. 27, ал. 1 и чл. 31, ал. 1, т. 2 от закона.
- Извършена е **проверка** на **20 274** български граждани на основание:
 - чл. 26, ал. 1, т. 1 (*лица, регистрирани за участие в избори*) - на **14 149** лица;
 - чл. 26, т. 2 и т. 3 (*лица, заемали и заемащи публични длъжности или извършващи публична дейност*) - на **5303** лица;
 - чл. 27 (*по предварителна проверка*) - на **161** лица;
 - чл. 31, ал. 1, т. 1 и т. 2 - **по искане на граждани** – на **661** лица.
- **Комисията е установила принадлежност** към ДС и разузнавателните служби на БНА общо на **650** български граждани.
- **Обявила е принадлежност** на **603** български граждани на основание чл. 9, т. 2 от закона (*лица, заемали или заемащи публични длъжности или извършвали или извършващи публична дейност*).

Не са обявени данните за **47** лица с установена принадлежност на основание:

 - чл. 27 (*предварителна проверка*) - **3** лица;
 - чл. 30, ал. 1, т. 1 (*починали*) – **21** лица;
 - чл. 31, ал. 1, т. 2 (*по искане на граждани*) - **23** лица.

КРДОПБГДСРСБНА публикува решенията си в деня на тяхното приемане в сайта: www.comdos.bg.

Решенията на Комисията, на основание чл. 14 от закона, са отпечатани в Бюлетин № 10 и са приложени към доклада.

ЦЕНТРАЛИЗИРАН АРХИВ

*II. Съгласно чл. 1, ал. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията изпълни своето задължение и създаде **централизиран архив** на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.*

Дейности по комплектуване и съхранение на архива

Дейностите по комплектуване и съхранение на архивните документи се извършва от сектор „Комплектуване и съхранение на архива” (КСА) към дирекция „Архив” на Комисията.

Същността на работата на сектор КСА е насочена към:

- приемане на документи от органите по чл.16, ал.1 от закона;
- паспортизация и поддръждане на документите в архивни кутии в архивохранилища;
- изпълнение на заявки за запознаване с документите;
- подготвяне на справки по запитвания;
- актуализиране на електронните регистри и въвеждане на данни от приетите архивни единици в Автоматизираната информационна система (АИС);
- подготвяне на научно-справочен апарат към документите, съхранявани в централизирания архив.

Приемане на архивни документи в сектор КСА от органите по чл. 16:

- Архивни документи от **МВР**:
 - паспортни преписки от областните дирекции на МВР – **395 720** броя и **833 503** броя карти и картончета;
 - паспортни преписки (София) – **173 834** броя и **2516** дела с гранично-контролни листа;
 - ЛКД (лични кадрови дела) – **2148** броя;
- Архивни документи от **Националната разузнавателна служба (НРС)**:
 - фонд 4 (литерни дела) – **3965** броя;

- ЛКД (лични кадрови дела) – **593** броя;
- дела от вече приети в цялост фондове – **136** броя.

С посочените фондове окончателно приключи процесът по предаването и приемането на архивни документи от Националната разузнавателна служба.

- Архивни документи от Министерството на отбраната - служба „Военна информация” – **447** броя.
- Архивни документи от Министерството на правосъдието – **15** броя.

Общо приети документи за отчетния период

- на хартиен носител – **576 859** архивни дела;
- справочна картотека – **833 503** броя.

Съхраняване на архивни документи

Към момента в сектор КСА към дирекция „Архив” се съхраняват:

- документи на хартиен носител – **1 458 431** архивни дела, съставляващи около **12 979** линейни метра и **2 046 303** броя архивни единици от справочни картотеки;
- негативи на филмирани документи - **5651** броя;
- документи на електронен носител (CD) - **252** броя;
- (филмови материали) - **3778** ролки с учебни филми от областните дирекции на МВР;
- видеокасети - **402** броя.

Дейностите по работата, свързана със застраховане на архивните документи и подготовката им за достъп до тях, се осъществява от сектор „Дигитализация, реставрация и застраховане на архива” (ДРЗА) към дирекция „Архив” на Комисията.

Застраховане на документите в архива

Сканиране и копиране на документи

- С цел изграждане на дигитализиран архив и попълване на база данни от дигитални копия през отчетния период са:
 - сканирани – **4017** архивни дела/ **92 778** листа;
 - микрофилмирани документи, прехвърлени на хартиен носител - **6751** листа (брой кадри);
 - предоставени копия на документи на хартиен носител по искане на граждани на основание чл. 31 от закона – **19 024** листа;

- предоставени копия на документи на електронен носител по искане на граждани на основание чл. 31 от закона – **454** листа;
- прехвърлена информация от **33 350** м филмова лента на електронен носител.

Рестарвирани архивни документи

- **718** листа от архивни регистри;
- **589** листа от архивни дела, 10 фотографии, 4 вестника, 1 литография и 1 карта от архивни дела;
- **557** архивни картони.

Подготвени за достъп архивни документи

За отчетния период са:

- предоставени архивни документи за запознаване - **8078** дела;
- направени справки по **3653** дела;
- изготвени отговори на **713** запитвания;
- паспортизирани документите от **9** областни дирекции на МВР, като са проверени **74 468** дела;
- въведени данни в АИС на централизирания архив на Комисията, съдържащи данни за **2200** лица.

РАБОТА С ГРАЖДАНИ

*III. Съгласно чл. 1 , ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията урежда реда за **достъп, разкриване, използване и съхранение** на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Достъпът се осъществява по силата на чл. 31 от закона.*

Дейността по предоставянето на достъп на граждани до архивните документи и изпълняването на поръчки на копия, се извършва от отдел „Обслужване на граждани” към дирекция „Изследване на архивите и публична дейност” (ИАПД).

- За периода 1 юли - 30 ноември 2012 г. в Комисията са постъпили заявления от граждани и изследователи – общо **1112** броя, от които:
 - за запознаване с документи за самите тях - **537** лица;
 - за запознаване с документи за техни близки – **305** лица;
 - за запознаване с документи от чужди граждани – **6** лица;
 - във връзка с прилагане на ЗПГРРЛ – **99** лица;
 - за журналистически проучвания – **125** лица;
 - за научно-изследователски цели – **40** лица;
- По заявка на граждани са предоставени **копия на архивни документи:**
 - на хартиен носител – **23 204** листа;

- на електронен носител - **454** листа.

- Комисията откри в община Казанлък временна приемна за консултиране на гражданите и предоставяне възможност на място да подават заявления за запознаване с архивни документи.

IV. Съгласно чл. 10 от закона Комисията **извършва изследователска дейност**, публикува документи, организира семинари, конференции и изложби с образователно-информационен характер.

Дейността по изследването и публикуването на архивни документи, публичните и международните контакти на Комисията, се извършва от отдел „Изследване и публичност на архивите” към дирекция ИАПД.

ПУБЛИЧНА ДЕЙНОСТ

- В изпълнение на чл. 14 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Комисията издаде **Бюлетин № 10** с взетите решения за периода 1 юли 2012 г. – 30 ноември 2012 г.
- Съвместно със СУ „Св. Климент Охридски”, Института за изучаване на Холокоста „Щрочлиц“ към Университета на Хайфа, Програмата за изучаване на Студената война и Центъра за руски и евразийски изследвания „Дейвис“ към Харвардския университет и Организацията на евреите в България „Шалом“, Комисията участва в организацията на международната научна конференция: **„Евреите в Източна Европа и Светският съюз по време на Втората световна война и Студената война (1939-1989)“**.
- На 2 ноември 2012 г. в СУ „Св. Климент Охридски” Комисията представи поредния документален сборник: **„Държавна сигурност и еврейската общност в България”** от поредицата „Из архивите на ДС”.
- Комисията, съвместно с Държавна агенция „Архиви”, Националния архив на Унгария и Унгарския културен институт подготвиха изложбата **„1956. Унгария - България”**, посветена на Унгарската революция и нейния отзвук в нашата страна.
- Приключи работата по сборника: **„Държавна сигурност срещу граждански организации в България (1988-1990)”** от документалната поредица „Из архивите на ДС”.

V. Съгласно чл. 9, т. 7 от закона Комисията **сътрудничи със сродни чуждестранни и международни институции**

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

- През септември Комисията участва в поредното председателско заседание на Европейската мрежа (EMCA), проведено в Братислава.
- Комисията участва с доклад в международната конференция в Братислава по темата: *„Да се справим с тоталитарното минало. От равнището на наказателно-правните аспекти на закона - до научните изследвания”*.
- Комисията участва в международен форум в Будапеща, организиран по повод 15-годишнината от създаването на Историческия архив на унгарските тайни служби.
- Комисията участва в научна конференция в Берлин на тема: *„Държавна сигурност, власт и общество”*.
- В изпълнение на двустранното споразумение с Федералния комисариат за архивите на Щази на бившата Германска демократична република бяха подготвени и предоставени на партньорската комисия 2500 листа документи, свързани с дейността на Щази.
- За отчетния период Комисията прие и запозна със своята дейност представители на различни институции от САЩ, Украйна, Полша и др.

VI. *В изпълнение изискванията на закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 28 от 18 май 2012 г.) КРДОПБГДСРСБНА промени структурата на администрацията си и актуализира вътрешно-административната си уредба.*

НОРМАТИВНА УРЕДБА

През отчетния период са актуализирани следните вътрешни правила:

- Вътрешни правила за работа в отдел „Специализиран архив и картотека”;
- Вътрешни правила за работа в отдел „Комплектуване, дигитализация, реставрация и застраховане на архива”;
- Вътрешни правила за работа на отдел „Обслужване на граждани”;
- Вътрешни правила за финансово управление и контрол в администрацията на КРДОПБГДСРСБНА;
- Вътрешни правила относно реда за приемане, изработване, регистриране, съхранение, полагане и контрол на печатите в КРДОПБГДСРСБНА;
- Вътрешни правила за назначаване на служители в администрацията на КРДОПБГДСРСБНА;

- Вътрешни правила за документо-оборота на финансово-счетоводните документи в КРДОПБГДСРСБНА;
- Вътрешни правила за оценяване изпълнението на служителите в КРДОПБГДСРСБНА;
- Правила за вътрешния трудов ред в КРДОПБГДСРСБНА;
- Правила за планиране, организация на провеждането на процедури по възлагане на обществени поръчки и контрол по изпълнението на сключените договори за обществени поръчки в КРДОПБГДСРСБНА.

СЪДЕБНИ ДЕЛА

- От 2007 г. до 30 ноември 2012 г. срещу Комисия са образувани общо **202** съдебни дела. От тях към настоящия момент са **приключили** общо **122** съдебни дела, с влезли в сила съдебни решения:
 - в полза на Комисията - **108** дела;
 - отменени решения на Комисията - **14** броя, с мотиви, които не са във връзка с **установената от КРДОПБГДСРСБНА принадлежност** към ДС и РС на БНА;
 - по **80** дела съдебните производства са висящи.
- За отчетния период са:
 - образувани – **27** дела.
 - приключили с влезли в сила съдебни решения/определения – **13** съдебни дела.

МАТЕРИАЛНО –ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

- Оборудвани са 7 архивохранилища със стелажни системи в съответствие с нормативните изисквания (*4 за документи на хартиен носител; 2 за аналогови носители/филмови материали/и 1 за картотека*) в корпус I и корпус II на централизирания архив в Банкя.

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

- Администрацията на Комисията към момента е с обща численост **103 щатни бройки**, от които 62 по служебни правоотношения и 41 – по трудови правоотношения.
- Към момента са заети **85 щатни бройки**, от които **46** са служители по служебни правоотношения и **39** са служители по трудови правоотношения.

- През отчетния период в обученията по различни тематики участие са взели **17** служители от администрацията на Комисията.

ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ

- Комисията стриктно спазва сроковете за представяне на месечните и тримесечните отчети за касовото изпълнение на бюджетните и извънбюджетните сметки и фондове пред Министерството на финансите и Сметната палата;
- Отчетите за изпълнението на капиталовите разходи на програмен продукт „Инвеститор” 1.09. са представяни съгласно указанията и сроковете, определени от министъра на финансите;
- Стриктно се спазват изискванията и сроковете за представяне на данни в НАП за осигурителните вноски на осигурените лица в КРДОПБГДСРСБНА.

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

- Одитен ангажимент № ОА-1202/У с предмет: „Оценка за съответствие с нормативните и вътрешни актове при управление на рисковете”.
- Одитен ангажимент за консултиране № ОА с предмет: „Подпомагане при актуализиране на Стратегията за управление на риска и разработване на риск-регистър.
- Одитен ангажимент № ОА-1204/У „Оценка за съответствие с нормативните и вътрешни актове в дейността на сектор КСА.
- Одитен ангажимент № ОА-1205/У „Оценка и докладване за съответствие с нормативните и вътрешни актове при отчитане на парични средства по банкови документи за периода 01.01.2012 г. до 30.09.2012 г.

ПРЕДСТОЯЩИ ЗАДАЧИ

I. Установяване и обявяване на принадлежност на лицата по:

- **Чл. 3 ал. 1, т. 18** (кметовете, заместник-кметовете, секретарите на общини и общинските съветници);
- **Чл. 3, ал. 2, т. 3** (... директорите и заместник-директорите на училища по Закона за народната просвета);
- **Чл. 3, ал. 2, т. 9** (членовете на управителните, контролните и надзорните органи и прокуристите на банки, на застрахователи и презастрахователи, на фондови борси, на акционерни дружества,

организиращи неофициален пазар на ценни книжа, на инвестиционни посредници и на инвестиционни дружества);

- **Чл. 26, ал. 1, т. 4** (лица, които са посочени като длъжници или са били членове на управителен или на контролен орган на предприятие, посочено като длъжник в бюлетина по чл. 3, ал. 2 от Закона за информация относно необслужвани кредити).

II. Приемане на документи:

- Приемане на документите от органите по чл. 16, ал. 1 от закона, както следва:
- **МВР** - останалата част от личните кадрови дела от дирекция „Човешки ресурси“;
 - **МО – Служба „Военна информация“** - останалата част от оперативния, служебния и партийния фонд;
 - **Националната служба за охрана** - окончателно приемане на архивните документи;
 - **Министерството на правосъдието** - окончателно приемане на архивните документи;
 - **Централен военен архив на ДА „Архиви“** - процесът по приемане на документи продължава.

Докладът е приет на заседание с протокол № 29 от 19 декември 2012 г.

Председател на КРДОПБГДСРСБНА:

/Евтим Костадинов/